

	ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ 21+: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2023-24 Το σχέδιο δράσης που ακολουθεί για τον 3^ο θεματικό κύκλο
Σχολείο:	Νηπιαγωγείο Γοργογυρίου
Τάξη:	Νηπιαγωγείο
Τμήμα:	1
Αριθμός μαθητών:	6
Συνολικός αριθμός εκπαιδευτικών που συνεργάζονται:	2
Στοιχεία εκπαιδευτικών (Όνομ/νυμο, Ειδικότητα):	Καράση Αναστασία –ΠΕ60 (Μόνιμη Εκπαιδευτικός) Γκουμπλιά Χριστίνα – ΠΕ06 (Αποσπασμένη Εκπαιδευτικός)
Βασικός προσανατολισμός του ετήσιου Σχεδίου Δράσης (ανάγκες μαθητών/τριών, όραμα σχολείου)	
<p>Με την εφαρμογή των Εργαστηρίων Δεξιότητων, το βασικό όραμα της Σχολικής μας Μονάδας διαμορφώνεται φέτος σύμφωνα με το θεωρητικό πλαίσιο που διατρέχει το σύνολο του συγκεκριμένου αυτού προγράμματος. Στο επίκεντρο του οράματός μας βρίσκεται η επιδίωξη επιτυχούς καλλιέργειας των Δεξιότητων του 21ου αιώνα στις 3 βασικές κατηγορίες, στις οποίες αυτές διακρίνονται: α. δεξιότητες μάθησης (κριτική σκέψη, δημιουργικότητα, συνεργασία και επικοινωνία) , β. δεξιότητες αλφαριθμητισμού και γ. δεξιότητες ζωής (ευελιξία, ηγεσία, ανάληψη πρωτοβουλίας και παραγωγικότητα). Παράλληλα, στο επίκεντρο του οράματός μας βρίσκεται η ανάπτυξη των κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιότητων των μαθητών. Θεωρούμε ότι ο δυναμικός συνδυασμός όλων των προαναφερθέντων στοιχείων αποτελεί για τους μαθητές και τις μαθήτριες του Νηπιαγωγείου το κατάλληλο υποστηρικτικό πλαίσιο για την προσωπική τους ευημερία και ευεξία αλλά και για τη μελλοντική εξέλιξή τους σε αυτόνομα, ενεργά και παραγωγικά μέλη της κοινωνίας.</p>	
<p>Σε άμεση συνάρτηση με το όραμα της Σχολικής μας Μονάδας, οι στόχοι του σχολείου σε σχέση με τις ενδοσχολικές ανάγκες [κατά κύριο λόγο τις ανάγκες των μαθητών/τριών] θα εστιάσουν στα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ στη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και γόνιμης συνεργασίας τόσο μεταξύ των νηπίων όσο και μεταξύ των εκπαιδευτικών ✓ στην καλλιέργεια των βασικών δεξιότητων του προγράμματος «Εργαστήρια Δεξιότητων», με απώτερο στόχο την ολιστική ανάπτυξη της προσωπικότητας των νηπίων ✓ στην ευαισθητοποίηση των νηπίων για θέματα ζωτικής σημασίας, που αφορούν τόσο το ανθρωπογενές και το φυσικό μας περιβάλλον όσο και την προστασία του πλανήτη μας ✓ στη συνειδητοποίηση της ανάγκης μετάβασης από το «εγώ» στο «εμείς» καθώς και στη συνακόλουθη κινητοποίηση των μαθητών και μαθητριών και την ανάληψη δράσης για το κοινό 	

καλό

- ✓ στην ανάπτυξη και εδραίωση αξιών όπως η συνεργασία, ο σεβασμός στη γνώμη του άλλου, η αγάπη για τον πλησίον, η αλληλεγγύη και η αποδοχή της διαφορετικότητας.
- ✓ στην εξοικείωση των νηπίων με τις Νέες Τεχνολογίες και τα ψηφιακά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

B1. Σχέδιο Δράσης του Τμήματος - Θεματικός Κύκλος
«Ενδιαφέρονται και Ενεργώ – Κοινωνική Συνείσθηση και Ευθύνη»

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2023-24

Θεματικός Κύκλος:
Ζω καλύτερα- Ευ ζην
 Επιμέρους Θεματικές Ενότητες/Υποενότητες:
 Ανθρώπινα Δικαιώματα

Τίτλος/τίτλοι προγραμμάτων: **Ο δικός μας τίτλος:**
«Η οικογένεια δεν έχει αριθμητική, είναι απλώς μοναδική!»
Πηγή:
https://elearning.iep.edu.gr/study/pluginfile.php/1039493/mod_resource/content/1/%C2%AB%CE%97%20%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%B3%CE%AD%CE%BD%CE%B5%CE%B9%CE%B1%20%CE%B4%CE%B5%CE%BD%20%CE%AD%CF%87%CE%B5%CE%B9%20%CE%B1%CF%81%CE%B9%CE%B8%CE%BC%CE%B7%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%2C%20%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B9%20%CE%B1%CF%80%CE%BB%CF%8E%CF%82%20%CE%BC%CE%BF%CE%BD%CE%B1%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%AE%21%C2%BB.pdf
Χρήσιμος σύνδεσμος υλοποιημένου εργαστηρίου:
<https://sway.office.com/aKBSsugyyD286vmX>

Στόχοι Σχεδίου Δράσης

Η οικογένεια ως κοινωνικός θεσμός έχει διαφοροποιηθεί στο πέρασμα του χρόνου υπό την επίδραση κοινωνικοοικονομικών και πολιτιστικών αλλαγών. Είναι γεγονός ότι, με τον όρο «**οικογένεια**» σήμερα, εννοούνται περισσότεροι του ενός τύποι οικογενειών με διαφορετική δομή και λειτουργία των μελών τους. Αν και τα βασικά οικογενειακά σχήματα που αναφέρονται είναι η πυρηνική, η εκτεταμένη, η μονογονεϊκή και η ανασυγκροτημένη οικογένεια, ωστόσο στα τέσσερα αυτά σχήματα μπορούν να ανιχνευθούν πολλές υποπεριπτώσεις, ανάλογα με τον τρόπο σύνδεσης των οικογενειών με μία ή περισσότερες ομάδες συγγενών, τον χώρο στον οποίο (συ)κατοικούν, την αιτία εισόδου στη μονογονεϊκότητα, τους συγγενικούς δεσμούς αίματος, αγχιστείας ή υιοθεσίας που τους ενώνουν. Στην πραγματικότητα, από τα τέσσερα οικογενειακά σχήματα δύναται να προκύψουν αμέτρητες εναλλακτικές οικογενειακές «μονάδες» που διαφοροποιούνται ανάλογα με την απόδοση κάποιου ιδιαίτερου χαρακτηριστικού σε ένα ή περισσότερα μέλη τους: εθνικότητα, φυλή, γλώσσα, θρήσκευμα, σεξουαλικός προσανατολισμός, αναδοχή, υιοθεσία, ορφάνια, αριθμός παιδιών, συγγενείς, γάμος, διαζύγιο, συμβίωση, αναπηρία, ασθένεια, θάνατος, φυλακή, εργασία, κατοικία, μετανάστευση. Η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (1989), αναδεικνύοντας τη σημασία και τον ρόλο της οικογένειας στη ζωή ενός παιδιού, περιλαμβάνει άρθρα για τον ρόλο των γονέων (άρθρο 5), την υποστήριξη των οικογενειακών σχέσεων (άρθρο 8), τη ζωή και επικοινωνία με τους γονείς (άρθρο 9), την οικογενειακή επανένωση (άρθρο 10), την προστασία της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής (άρθρο 16), θέματα εναλλακτικής επιμέλειας, υιοθεσίας και αναδοχής (άρθρα 20, 21 & 25), όπως και θέματα ανάπτυξης και επιπέδου ζωής των παιδιών (άρθρο 27). Αυτή η τόσο σημαντική, όμως, κοινωνική δομή για το παιδί έως την πρώτη του έξοδο στον κόσμο, που συμβολίζεται με την είσοδό του στο σχολείο, μπορεί να αποτελέσει αφορμή για κραδασμούς στη σχολική του ζωή. Η συνειδητοποίηση του παιδιού ότι η «κανονική» οικογένειά του δεν είναι εξίσου «κανονική» και αποδεκτή από τους σημαντικούς «άλλους» μπορεί να λειτουργήσει αποσταθεροποιητικά στις κοινωνικές του σχέσεις, ενώ η ποικιλία του οικογενειακού υπόβαθρου των μαθητών μπορεί να αποτελέσει λόγο διακρίσεων και

να επηρεάσει αρνητικά τη σχολική τους ζωή. Το σχολείο μπορεί μέσω εκπαιδευτικών παρεμβάσεων να συμβάλει στη διαχείριση της οικογενειακής διαφορετικότητας των μαθητών δρώντας κυρίως προληπτικά, αλλά και θεραπευτικά, εφόσον υπάρξει πρόβλημα. Κάθε εκπαιδευτική παρέμβαση, σε σχέση με την οικογενειακή πολυμορφία, θα στοχεύει στην κατανόηση της διαφορετικότητας του οικογενειακού πλαισίου στο οποίο ανήκει ο μαθητής, στον αποστιγματισμό των διαφορετικών οικογενειακών καταστάσεων και στην ενίσχυση της ουδετερότητας ως προς την αντιμετώπιση των μετασχηματισμών της δομής της οικογένειας. Το παρόν Σχέδιο Δράσης με τίτλο «Η οικογένεια δεν έχει αριθμητική, είναι απλώς μοναδική!» προσεγγίζει θέματα οικογενειακής ποικιλομορφίας προς άρση των όποιων διακρίσεων (άρθρο 2, Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού), μέσα από δραστηριότητες που στοχεύουν στην καλλιέργεια και ενίσχυση των δεξιοτήτων μάθησης του 21ου αιώνα στους μαθητές (4Cs - συνεργασία, κριτική σκέψη, δημιουργικότητα και επικοινωνία), αλλά και στην καλλιέργεια δεξιοτήτων κοινωνικής ζωής (κοινωνικές δεξιότητες, ενσυναίσθηση και ευαισθησία). Το πρόγραμμα εντάσσεται στη μαθησιακή περιοχή «Παιδί και Περιβάλλον» που πραγματεύεται τη θεματική της οικογένειας (ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ, 2003) και, επιπλέον, να συνδεθεί με τη μαθησιακή περιοχή «Προσωπική και Κοινωνική Ανάπτυξη» στις ενότητες που στοχεύουν στη διαχείριση σχέσεων με την οικογένεια και στην αποδοχή της διαφορετικότητας (ΠΣ Νηπιαγωγείου, 2014).

Διάρκεια: 7 εβδομάδες. Περίοδος υλοποίησης: Οκτώβριος – Νοέμβριος

Ακολουθία εργαστηρίων: η δόμηση των επιμέρους εργαστηρίων έγινε με αξιοποίηση της ταυτότητας του προγράμματος (αρχικά σχεδιασμένου για την Α' και Β' τάξη του Δημοτικού)

**Εργαστήριο 1:
 «Ας γνωριστούμε»
 (3 διδακτικές ώρες)**

Το 1^ο Εργαστήριο Δεξιοτήτων του 3^{ου} θεματικού κύκλου έχει τίτλο «**Ας γνωριστούμε**». Αποτελείται από 3 δραστηριότητες με συνολική διάρκεια 3 διδακτικών ωρών.

Στόχος του εργαστηρίου είναι:

A. ως προς τις δεξιότητες του 21^{ου} αιώνα και σε συνδυασμό με τις δεξιότητες του νου και τις δεξιότητες ζωής: οι μαθητές 1. να κατανοήσουν την αξία των συμμαθητών και συμμαθητριών τους ως συνεργατών [καλλιέργεια κριτικής σκέψης], 2. να μετασχηματίσουν τα προσωπικά τους βιώματα μέσα από βιωματικές ασκήσεις [καλλιέργεια δημιουργικότητας], 3. να συνεργαστούν [καλλιέργεια συνεργασίας] και 4. να μάθουν πώς να αξιοποιούν τα κατάλληλα μέσα, ώστε να επικοινωνούν την οπτική τους και τη γνώμη τους στην ομάδα [καλλιέργεια δεξιοτήτων επικοινωνίας].

B. ως προς το θέμα: οι μαθητές 1. να γνωρίσουν ο ένας τον άλλο καλύτερα και μέσα στο πλαίσιο ομαδικής εργασίας, 2. να έρθουν σε μία πρώτη επαφή με τα κυριότερα θέματα της θεματικής και 3. να οδηγηθούν με την καθοδήγηση του/της νηπιαγωγού στη σύνταξη των κανόνων της ομάδας τους.

Ενδεικτικές δραστηριότητες:

1^η δραστηριότητα (1^η διδακτική ώρα): γνωρίζω τα μέλη της ομάδας με παιχνιδίους δράσεις.

2^η δραστηριότητα (2^η διδακτική ώρα): γνωρίζω τα βασικά θέματα που θα επεξεργαστούμε στον παρόντα θεματικό κύκλο [τα παιδιά ενθαρρύνονται να μαντέψουν από τον τίτλο της θεματικής τα θέματα και υποθέματα, με τα οποία θα ασχοληθούμε].

3^η δραστηριότητα (3^η διδακτική ώρα): διαμορφώνω σε συνεργασία και συμφωνία με τους μαθητές/μαθήτριες τους κανόνες των επιμέρους ομάδων με στόχο τη γονιμότερη και αποδοτικότερη συνεργασία τους στη διάρκεια της υλοποίησης των εργαστηρίων.

**Εργαστήριο 2
 «Η μονα-δική μου οικογένεια»
 (3 διδακτικές ώρες)**

Το 2^ο Εργαστήριο Δεξιοτήτων του 3^{ου} θεματικού κύκλου έχει τίτλο «**Η μονα-δική μου οικογένεια**». Αποτελείται από 3 δραστηριότητες με συνολική διάρκεια 3 διδακτικών ωρών.

Στόχοι του εργαστηρίου είναι:

A. ως προς τις δεξιότητες του νου: οι μαθητές 1. να περιγράψουν, να διατυπώνουν ερωτήματα, να προβληματίζονται και να ερμηνεύουν με αφορμή την παρατήρηση ψηφιακού και έντυπου εποπτικού υλικού σχετικά με την έννοια «οικογένεια». Οι βασικές ρουτίνες (στρατηγικές) σκέψης που θα αξιοποιηθούν θα είναι οι εξής: α. «**Βλέπω-Σκέφτομαι-Αναρωτιέμαι**», β. «**Τι σε κάνει να το λες αυτό;**», γ. **Λεπτομέρειες,**

2. να παρατηρούν, να συγκρίνουν και να διαχειρίζονται κάθε νέα πληροφορία με δημιουργικό τρόπο. Η ρουτίνα (στρατηγική) σκέψης που θα αξιοποιηθεί θα είναι κυρίως οι «**Δημιουργικές Συγκρίσεις**».

Β. ως προς το θέμα: οι μαθητές 1. να γνωρίσουν τα βασικά όργανα που αποτελούν τη στοματική κοιλότητα 2. να κατανοήσουν τη λειτουργία τους και τη σημασία τους στη μεταξύ μας επικοινωνία και 3. να συνειδητοποιήσουν τον τρόπο που η σωστή διατροφή συνδέεται με την καλή υγεία της στοματικής μας κοιλότητας.

Επιμέρους στόχοι του εργαστηρίου:

A. Να «ξανααυστηθούν» οι μαθητές με κριτήριο το οικογενειακό τους πλαίσιο.

B. Να προκληθεί το ενδιαφέρον των μαθητών σχετικά με τη διαφορετική δομή άλλων οικογενειών εκτός από τη δική τους.

Γ. Να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ των οικογενειών των συμμαθητών τους.

Δ. Να εκφράσουν αντιλήψεις, συναισθήματα, ιδέες για την έννοια της «οικογένειας».

Ε. Να έρθουν σε επαφή με όψεις της οικογενειακής πολυμορφίας μέσω παραμυθιού.

Ενδεικτικές δραστηριότητες:

ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΠΡΙΝ ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ: Ο εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να ζωγραφίσουν την οικογένειά τους σε μία κόλλα Α4, δίνοντας ένα πρότυπο. Οι μαθητές κάνουν τη ζωγραφιά τους στο σπίτι και τη φέρνουν στην τάξη την πρώτη ημέρα του εργαστηρίου.

1η δραστηριότητα (1η διδακτική ώρα): Στο πρώτο εργαστήριο, ο εκπαιδευτικός έχει αναρτήσει σε διάφορα σημεία της τάξης καρτελάκια με αριθμούς που αφορούν στο πλήθος των μελών μιας οικογένειας (πχ. καρτελάκια με αριθμούς από το 2 έως το 10). Κάθε μαθητής με τη ζωγραφιά της οικογένειάς του στα χέρια, ανάλογα με το πλήθος των μελών που εικονίζονται σε αυτήν, κατευθύνεται στον χώρο με το αντίστοιχο καρτελάκι. Οι μαθητές αυτόματα δημιουργούν μικρότερες ή μεγαλύτερες ομάδες, ανάλογα με το πλήθος των μελών της οικογένειάς τους. Τους ζητείται να παρουσιάσουν την οικογένειά τους στην ομάδα τους με τη βοήθεια της ζωγραφιάς τους. Στο τέλος της δραστηριότητας, οι μαθητές αναρτούν τις ζωγραφιές τους σε συγκεκριμένο χώρο κάτω από το σχετικό καρτελάκι. Στην ολομέλεια της τάξης, οι μαθητές καλούνται να σχολιάσουν τις ομοιότητες και τις διαφορές που παρατηρούν στις οικογένειες των συμμαθητών τους, όπως αυτές εικονίζονται στις ζωγραφιές τους.

2^η δραστηριότητα (2^η διδακτική ώρα): Ο εκπαιδευτικός καλεί τους μαθητές σε μια δραστηριότητα καταιγισμού ιδεών με θέμα «**Τι είναι Οικογένεια**» με στόχο την ανίχνευση των πρότερων ιδεών και αντιλήψεων των μαθητών. Η δραστηριότητα μπορεί να υλοποιηθεί στον συμβατικό πίνακα της τάξης, σε χαρτί του μέτρου ή σε υπολογιστή με τη βοήθεια κάποιου διαδικτυακού εργαλείου εννοιολογικής χαρτογράφησης. Σε κάθε

περίπτωση, θα πρέπει να διατηρηθεί το προϊόν που θα προκύψει είτε με μία φωτογραφία είτε ως φυσικό υλικό (σε χαρτί), για μεταγενέστερη χρήση. Ακολουθεί συζήτηση με αφορμή τις ιδέες των μαθητών και γίνεται μία προσπάθεια πρώτης οργάνωσής τους σε κατηγορίες (για παράδειγμα συναισθήματα, αντιλήψεις).

3^η δραστηριότητα (3^η διδακτική ώρα): Ο εκπαιδευτικός προβάλλει στην τάξη το διαδραστικό ψηφιακό παραμύθι «[Η μονα-δική μου οικογένεια](#)» της Ι. Μανάφη (άδεια Creative Commons). Όλοι μαζί συζητούν για τις οικογένειες των ζώων που πρωταγωνιστούν στο παραμύθι. Ο εκπαιδευτικός μπορεί προαιρετικά να υλοποιήσει [κάποιες από τις δραστηριότητες](#) που συνοδεύουν το παραμύθι.

Εργαστήριο 3
«Πες μας, πιγκουίνε»
(3 διδακτικές ώρες)

Το 3^ο Εργαστήριο Δεξιοτήτων του 3^{ου} θεματικού κύκλου έχει τίτλο «**Πες μας, πιγκουίνε**». Αποτελείται από 3 δραστηριότητες με συνολική διάρκεια 3 διδακτικών ωρών.

Στόχος του εργαστηρίου είναι:

A. **ως προς τις δεξιότητες του νου:** οι μαθητές να παρατηρούν, να συγκρίνουν και να διαχειρίζονται κάθε νέα πληροφορία με δημιουργικό τρόπο. Η ρουτίνα (στρατηγική) σκέψης που θα αξιοποιηθεί θα είναι κυρίως οι «**Δημιουργικές Συγκρίσεις**», η στρατηγική «**Χρώμα-Σύμβολο-Εικόνα**» καθώς και η στρατηγική «**3-2-1 Γέφυρα**».

B. **ως προς το θέμα:** οι μαθητές 1. να γνωρίσουν τις διάφορες μορφές οικογένειας και 2. να δώσουν λύσεις σε μία προβληματική κατάσταση μιας πυρηνικής οικογένειας με δημοκρατικό τρόπο (οικογενειακό συμβούλιο).

Επιμέρους στόχοι του εργαστηρίου:

A. Να γνωρίσουν τον τύπο της πυρηνικής οικογένειας και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.

B. Να κατανοήσουν ότι τα μέλη μιας πυρηνικής οικογένειας αντιμετωπίζουν δυσκολίες, αλλά βιώνουν και όμορφες στιγμές.

Ενδεικτικές δραστηριότητες:

1η δραστηριότητα (1η διδακτική ώρα): Με αφορμή το παραμύθι που διαβάστηκε στο 2^ο Εργαστήριο, ο εκπαιδευτικός υποδέχεται τους μαθητές με το εύρημα ότι ένας από τους ήρωες του παραμυθιού, ο πιγκουίνος, τους στέλνει χαιρετισμούς με μια αναμνηστική κάρτα για την Παγκόσμια Ημέρα Γονέων, στην οποία είναι «τιμώμενα πρόσωπα» ο ίδιος και η οικογένειά του! Προκειμένου να κατανοήσουν οι μαθητές γιατί η οικογένεια του πιγκουίνου είναι οι πρωταγωνιστές αυτής της Ημέρας, ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει ένα σύντομο πληροφοριακό κείμενο για τον πιγκουίνο (αξιοποίηση συνδέσμων [από εδώ](#)). Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια για τη δομή της οικογένειας του πιγκουίνου και τα

ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Η συζήτηση οδηγεί στον ορισμό της **πυρηνικής** οικογένειας.

2^η δραστηριότητα (2^η διδακτική ώρα): Οι μαθητές χωρίζονται σε τετραμελείς ομάδες προσομοιώνοντας σε κάθε ομάδα μία πυρηνική οικογένεια με δύο γονείς και δύο παιδιά. Οι ρόλοι μοιράζονται στην ομάδα με τη συνεργασία και τη συμφωνία όλων των μελών της. Ο εκπαιδευτικός μοιράζει σε κάθε «τετραμελή οικογένεια» μια κάρτα με μία προβληματική κατάσταση που απαιτεί λύση (ενδεικτικό παράδειγμα: στην οικογένειά σου εργάζονται και οι δύο γονείς πολλές ώρες, με αποτέλεσμα να μην έχουν πολύ χρόνο να παίξουν με τα παιδιά τους. Τι λύσεις προτείνετε;). Τα μέλη της «οικογένειας» κάνουν «οικογενειακό συμβούλιο» για να βρουν εναλλακτικές λύσεις στο πρόβλημά τους. Κάθε ομάδα παρουσιάζει στην ολομέλεια τις δικές της λύσεις, ενώ ο εκπαιδευτικός καταγράφει λέξεις-κλειδιά των προτάσεων των μαθητών με τη βοήθεια ενδεχομένως κάποιου διαδικτυακού εργαλείου για τη δημιουργία συννεφώλεξου, στο οποίο αναδεικνύονται οι επικρατέστερες λύσεις που πρότειναν οι μαθητές. Γίνεται συζήτηση στην ολομέλεια των μαθητών για τις δυσκολίες που μπορεί να συναντήσει μια πυρηνική οικογένεια στη λειτουργία της, αλλά και για τις όμορφες στιγμές που μπορούν να έχουν τα μέλη της. Καταγράφονται οι ιδέες των μαθητών στον πίνακα με χαρτάκια τύπου post-it διαφορετικού χρώματος για τις θετικές και αρνητικές αναφορές των μαθητών.

3^η δραστηριότητα (3^η διδακτική ώρα): Οι μαθητές καλούνται να δημιουργήσουν ένα ατομικό εικαστικό έργο με θέμα «Πώς νιώθει ο πιγκουίνος στην οικογένειά του;». Προτεινόμενες ιδέες είναι η ζωγραφική σε χαρτί, το κολάζ, η ζωγραφική στον υπολογιστή, η δημιουργία συννεφώλεξου σε σχήμα πιγκουίνου (εργαλείο WordArt).

Εργαστήριο 4
«Πες μας, λύκε»
(3 διδακτικές ώρες)

Το 4^ο Εργαστήριο Δεξιοτήτων του 3^{ου} θεματικού κύκλου έχει τίτλο «Πες μας, λύκε». Αποτελείται από 3 δραστηριότητες με συνολική διάρκεια 3 διδακτικών ωρών.

Στόχος του εργαστηρίου είναι:

A. **ως προς τις δεξιότητες του νου:** οι μαθητές να παρατηρούν, να συγκρίνουν και να διαχειρίζονται κάθε νέα πληροφορία με δημιουργικό τρόπο. Η ρουτίνα (στρατηγική) σκέψης που θα αξιοποιηθεί θα είναι κυρίως οι «**Δημιουργικές Συγκρίσεις**», η «**Επίλυση προβλήματος**» καθώς και η στρατηγική «**3-2-1 Γέφυρα**».

B. **ως προς το θέμα:** οι μαθητές να γνωρίσουν τον τύπο της εκτεταμένης οικογένειας και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.

Επιμέρους στόχοι του εργαστηρίου:

A. Να δώσουν λύσεις σε προβληματική κατάσταση μιας εκτεταμένης οικογένειας με δημοκρατικό τρόπο (οικογενειακό συμβούλιο).

B. Να κατανοήσουν ότι τα μέλη μιας εκτεταμένης οικογένειας αντιμετωπίζουν δυσκολίες, αλλά βιώνουν και όμορφες στιγμές.

Ενδεικτικές δραστηριότητες:

1^η δραστηριότητα (1^η διδακτική ώρα): Στην έναρξη του 4ου Εργαστηρίου, ο εκπαιδευτικός συνεχίζοντας το εύρημα με τους ήρωες του παραμυθιού, ανακοινώνει στους μαθητές ότι ο λύκος τους στέλνει χαιρετισμούς με μία αναμνηστική κάρτα για την Παγκόσμια Ημέρα Ηλικιωμένων, στην οποία είναι «τιμώμενα πρόσωπα» οι γιαγιάδες του και οι παππούδες του. Προκειμένου να κατανοήσουν οι μαθητές γιατί η οικογένεια του λύκου είναι οι πρωταγωνιστές αυτής της Ημέρας, ο εκπαιδευτικός

παρουσιάζει ένα σύντομο πληροφοριακό κείμενο για τον λύκο από τους Πόρους του παραμυθιού ή πληροφοριακό υλικό (βλ. σχετικά [εδώ](#)). Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια για τη δομή της οικογένειας του λύκου και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Η συζήτηση οδηγεί στον ορισμό της εκτεταμένης οικογένειας.

2^η δραστηριότητα (2^η διδακτική ώρα): Οι μαθητές χωρίζονται σε εξαμελείς ομάδες προσομοιώνοντας σε κάθε ομάδα μία εκτεταμένη οικογένεια με γονείς, παιδιά και παππούδες σε όποια αναλογία επιθυμούν. Οι ρόλοι μοιράζονται στην ομάδα με τη συνεργασία και συμφωνία όλων των μελών της. Ο εκπαιδευτικός μοιράζει σε κάθε «εξαμελή οικογένεια» μια κάρτα με μία προβληματική κατάσταση που απαιτεί λύση (ενδεικτικό παράδειγμα: στην οικογένειά σας ζείτε πολλά άτομα μαζί και δεν έχετε πολύ χώρο για παιχνίδι, διάβασμα ή άλλη δραστηριότητα. Τι λύση θα προτείνετε;). Τα μέλη της «οικογένειας» κάνουν «οικογενειακό συμβούλιο» για να βρουν εναλλακτικές λύσεις στο πρόβλημά τους. Παράλληλα συμπληρώνουν ένα φύλλο εργασίας καταγράφοντας τις λύσεις που έχουν σκεφτεί. Κάθε ομάδα παρουσιάζει στην ολομέλεια τις δικές της λύσεις, ενώ ο εκπαιδευτικός καταγράφει λέξεις-κλειδιά των προτάσεων των μαθητών. Γίνεται συζήτηση στην ολομέλεια των μαθητών για τις δυσκολίες που μπορεί να συναντήσει μια εκτεταμένη οικογένεια στη λειτουργία της, αλλά και για τις όμορφες

στιγμές που μπορούν να έχουν τα μέλη της. Γίνεται καταγραφή των σκέψεων των μαθητών.

3^η δραστηριότητα (3^η διδακτική ώρα): Οι μαθητές καλούνται να δημιουργήσουν ένα ατομικό εικαστικό έργο με θέμα «Πώς νιώθει ο λύκος στην οικογένειά του;». Προτεινόμενες ιδέες είναι η ζωγραφική σε χαρτί, το κολάζ, η ζωγραφική στον υπολογιστή, η δημιουργία συννεφόμενου σε σχήμα λύκου (εργαλείο WordArt).

Εργαστήριο 5
«Πες μας, καγκουρό»
(3 διδακτικές ώρες)

Το 5^ο Εργαστήριο Δεξιοτήτων του 3^{ου} θεματικού κύκλου έχει τίτλο «Πες μας, καγκουρό». Αποτελείται από 3 δραστηριότητες με συνολική διάρκεια 3 διδακτικών ωρών.

Στόχος του εργαστηρίου είναι:

A. **ως προς τις δεξιότητες του νου:** οι μαθητές να παρατηρούν, να συγκρίνουν και να διαχειρίζονται κάθε νέα πληροφορία με δημιουργικό τρόπο. Η ρουτίνα (στρατηγική) σκέψης που θα αξιοποιηθεί θα είναι κυρίως οι «**Δημιουργικές Συγκρίσεις**».

B. **ως προς το θέμα:** οι μαθητές να γνωρίσουν τον τύπο της μονογονεϊκής οικογένειας και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.

Επιμέρους στόχοι του εργαστηρίου:

A. Να δώσουν λύσεις σε προβληματική κατάσταση μιας μονογονεϊκής οικογένειας με δημοκρατικό τρόπο (οικογενειακό συμβούλιο).

B. Να κατανοήσουν ότι τα μέλη μιας μονογονεϊκής οικογένειας αντιμετωπίζουν δυσκολίες, αλλά βιώνουν και όμορφες στιγμές.

Ενδεικτικές δραστηριότητες:

1η δραστηριότητα (1η διδακτική ώρα): στην έναρξη του 5ου Εργαστηρίου, ο εκπαιδευτικός ανακοινώνει στους μαθητές ότι ένας ακόμα ήρωας του παραμυθιού, το καγκουρό, τους στέλνει χαιρετισμούς με μία αναμνηστική κάρτα για την Παγκόσμια Ημέρα της Μητέρας, στην οποία «τιμώμενα πρόσωπα» είναι το ίδιο και η μητέρα του. Προκειμένου να κατανοήσουν οι μαθητές γιατί η οικογένεια του καγκουρό είναι οι πρωταγωνιστές αυτής της Ημέρας, ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει ένα σύντομο πληροφοριακό βίντεο για το καγκουρό (κλικ [εδώ](#)). Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια για τη δομή της οικογένειας του καγκουρό και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Η συζήτηση οδηγεί στον ορισμό της μονογονεϊκής οικογένειας. Οι μαθητές χωρίζονται σε διμελείς ή τριμελείς ομάδες προσομοιώνοντας σε κάθε ομάδα μία μονογονεϊκή οικογένεια με έναν γονέα (μητέρα ή πατέρα) και ένα ή δύο παιδιά. Οι ρόλοι μοιράζονται στην ομάδα με τη συνεργασία και συμφωνία όλων των μελών της. Στη συγκεκριμένη δραστηριότητα μπορεί εναλλακτικά να αξιοποιηθεί και το παραμύθι «Η Χρυσομαλλούσα και οι 3 αρκούδες».

2^η δραστηριότητα (2^η διδακτική ώρα): Ο εκπαιδευτικός μοιράζει σε κάθε «οικογένεια» μια κάρτα με μία προβληματική κατάσταση που απαιτεί λύση (ενδεικτικό παράδειγμα: στην οικογένειά σου ο γονέας σου δεν έχει σταθερή δουλειά και φοβάσαι πως, αν τη χάσει, η οικογένεια δε θα έχει χρήματα. Τι λύση θα προτείνετε;). Τα μέλη της «οικογένειας» κάνουν «οικογενειακό συμβούλιο» για να βρουν εναλλακτικές λύσεις στο πρόβλημά τους. Κάθε ομάδα παρουσιάζει στην ολομέλεια τις δικές της λύσεις, ενώ

	<p>ο εκπαιδευτικός καταγράφει λέξεις-κλειδιά των προτάσεων των μαθητών. Γίνεται συζήτηση στην ολομέλεια των μαθητών για τις δυσκολίες που μπορεί να συναντήσει μια μονογονεϊκή οικογένεια στη λειτουργία της, αλλά και για τις όμορφες στιγμές που μπορούν να έχουν τα μέλη της. Καταγράφονται οι ιδέες των μαθητών.</p> <p>3^η δραστηριότητα (3^η διδακτική ώρα): Οι μαθητές καλούνται να δημιουργήσουν ένα ατομικό εικαστικό έργο με θέμα «Πώς νιώθει το καγκουρό στην οικογένειά του;». Προτεινόμενες ιδέες είναι η ζωγραφική σε χαρτί, το κολάζ, η ζωγραφική στον υπολογιστή, η δημιουργία συννεφόμελου σε σχήμα καγκουρό (εργαλείο WordArt).</p>
<p>Εργαστήριο 6 «Πες μας, χελωνάκι;» (3 διδακτικές ώρες)</p>	<p>Το 6^ο Εργαστήριο Δεξιοτήτων του 3^{ου} θεματικού κύκλου έχει τίτλο «Πες μας, χελωνάκι». Αποτελείται από 3 δραστηριότητες με συνολική διάρκεια 3 διδακτικών ωρών.</p> <p>Στόχος του εργαστηρίου είναι:</p> <p>A. ως προς τις δεξιότητες του νου: οι μαθητές να παρατηρούν, να συγκρίνουν και να διαχειρίζονται κάθε νέα πληροφορία με δημιουργικό τρόπο. Η ρουτίνα (στρατηγική) σκέψης που θα αξιοποιηθεί θα είναι κυρίως οι «Δημιουργικές Συγκρίσεις».</p> <p>B. ως προς το θέμα: οι μαθητές να συζητήσουν για τα παιδιά χωρίς οικογένεια (ορφανά, ασυνόδευτα προσφυγόπουλα).</p> <p>Επιμέρους στόχοι του εργαστηρίου:</p> <p>A. Να δώσουν λύσεις σε προβληματική κατάσταση παιδιών χωρίς οικογένεια με δημοκρατικό τρόπο (οικογενειακό συμβούλιο).</p> <p>B. Να κατανοήσουν ότι τα παιδιά χωρίς οικογένεια αντιμετωπίζουν δυσκολίες, αλλά μπορούν να βιώσουν και όμορφες στιγμές.</p> <p>Ενδεικτικές δραστηριότητες:</p> <p>1η δραστηριότητα (1η διδακτική ώρα): στην έναρξη του 6ου Εργαστηρίου, ο εκπαιδευτικός ανακοινώνει στους μαθητές ότι ένας ακόμα ήρωας του παραμυθιού, το χελωνάκι, τους στέλνει χαιρετισμούς με μία αναμνηστική κάρτα για την Παγκόσμια Ημέρα Ορφανών, στην οποία απεικονίζονται το ίδιο και τα αδέρφια του. Προκειμένου να κατανοήσουν οι μαθητές γιατί τα χελωνάκια είναι οι πρωταγωνιστές αυτής της Ημέρας, ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει ένα σύντομο βίντεο με ηρωίδα τη μικρή Ειρήνη, ένα προσφυγόπουλο. Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια για τα χελωνάκια που στερούνται τους γονείς τους από τη γέννησή τους. Η συζήτηση οδηγεί στα ορφανά παιδιά και στα ασυνόδευτα προσφυγόπουλα που ζουν στην πατρίδα μας.</p> <p>2^η δραστηριότητα (2^η διδακτική ώρα): Οι μαθητές χωρίζονται σε τριμελείς ή τετραμελείς ομάδες προσομοιώνοντας σε κάθε ομάδα μία οικογένεια με τρία ή τέσσερα παιδιά χωρίς γονείς. Ο εκπαιδευτικός μοιράζει σε κάθε «οικογένεια» μια κάρτα με μία προβληματική κατάσταση που απαιτεί λύση (ενδεικτικό παράδειγμα: πολλά παιδιά μένουν χωρίς οικογένεια λόγω πολέμου και αναγκάζονται να ζήσουν μόνο τους. Ποιες λύσεις θα προτείνατε;). Τα μέλη της «οικογένειας» κάνουν «οικογενειακό συμβούλιο» για να βρουν εναλλακτικές λύσεις στο πρόβλημά τους. Κάθε ομάδα παρουσιάζει στην ολομέλεια τις δικές της λύσεις, ενώ ο εκπαιδευτικός καταγράφει λέξεις-κλειδιά των προτάσεων των μαθητών. Γίνεται συζήτηση στην ολομέλεια των μαθητών για τις δυσκολίες που μπορούν να συναντήσουν τα ορφανά παιδιά.</p> <p>3^η δραστηριότητα (3^η διδακτική ώρα): Οι μαθητές καλούνται να δημιουργήσουν ένα ατομικό εικαστικό έργο με θέμα «Πώς νιώθουν τα μικρά ασυνόδευτα προσφυγόπουλα στον καταυλισμό όπου ζουν;». Προτεινόμενες ιδέες είναι η ζωγραφική σε χαρτί, το κολάζ, η ζωγραφική στον υπολογιστή, η δημιουργία συννεφόμελου σε σχήμα μικρού παιδιού (εργαλείο WordArt)</p>
<p>Εργαστήριο 7 «Αξιολόγηση» (3 διδακτικές ώρες)</p>	<p>Το 7^ο Εργαστήριο Δεξιοτήτων του 1^{ου} θεματικού κύκλου έχει τίτλο «Αξιολόγηση». Αποτελείται από 3 δραστηριότητες με συνολική διάρκεια 3 διδακτικών ωρών.</p> <p>Στόχος του εργαστηρίου είναι:</p> <p>A. ως προς τις δεξιότητες μάθησης (συνεργασία, κριτική σκέψη, δημιουργικότητα και επικοινωνία): οι μαθητές να ερμηνεύσουν και να κατανοήσουν την αξία των συμμαθητών τους ως συνεργατών [κριτική σκέψη], να μετασχηματίσουν τα προσωπικά τους βιώματα μέσα από βιωματικές δράσεις [δημιουργικότητα], να συνεργαστούν [συνεργασία] και να μάθουν πώς να αξιοποιούν τα κατάλληλα μέσα, ώστε να επικοινωνούν την οπτική τους και τη γνώμη τους στην ομάδα [καλλιέργεια δεξιοτήτων επικοινωνίας].</p> <p>B. ως προς τις δεξιότητες του νου: οι μαθητές 1. να προβούν με την καθοδήγηση και</p>

	<p>υποστήριξη του/της νηπιαγωγού σε οργανωτική, αναλυτική και παραγωγική επεξεργασία των συλλεγμένων δεδομένων της θεματικής ενότητας και 2. να έχουν επίγνωση, παρακολούθηση και έλεγχο της σκέψης τους.</p> <p>Γ. ως προς το θέμα: οι μαθητές να κατανοήσουν τον ρόλο της ομάδας και την αξία της συνεργασίας.</p> <p>Επιμέρους στόχοι του εργαστηρίου:</p> <p>A. Να καλλιεργηθεί η ενσυναίσθηση των μαθητών ώστε να κατανοούν πώς αισθάνονται άλλα άτομα που ανήκουν σε διαφορετικές οικογένειες.</p> <p>B. Να συνειδητοποιήσουν ότι απέκτησαν νέες γνώσεις για τους διαφορετικούς τύπους οικογένειας.</p> <p>Γ. Να καλλιεργήσουν μεταγνωστικές δεξιότητες.</p> <p>Ενδεικτικές δραστηριότητες:</p> <p>1η δραστηριότητα (1η διδακτική ώρα): επαναλαμβάνεται η δραστηριότητα ιδεοκαταιγισμού του 2^{ου} Εργαστηρίου με θέμα «Τι είναι Οικογένεια» για να διαπιστωθούν οι αλλαγές που συντελέστηκαν στους μαθητές σε επίπεδο γνώσεων, αντιλήψεων, συναισθημάτων. Ο εκπαιδευτικός προβάλλει συγκριτικά και την εικόνα από τον αρχικό ιδεοκαταιγισμό και καλεί τους μαθητές να παρατηρήσουν τις διαφορές στις γνώσεις και τις ιδέες τους, με στόχο να καλλιεργήσει και να ενισχύσει τις μεταγνωστικές τους δεξιότητες.</p> <p>2^η και 3^η δραστηριότητα: Αξιολόγηση: «Τότε νόμιζα – Τώρα ξέρω»: οι μαθητές αποτιμούν το πρόγραμμα και την ολοκλήρωση του 3ου θεματικού κύκλου, ξεκινώντας με αυτά που γνώριζαν στην αρχή σε αντιπαραβολή με όσα έχουν κατακτήσει με την ολοκλήρωση του προγράμματος.</p>
<p>Προσαρμογές για τη συμμετοχή και την ένταξη όλων των μαθητών/τριών</p>	<p>Οι προσαρμογές που θα βοηθήσουν στη συμμετοχή και ένταξη όλων των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία κατά τη διάρκεια της υλοποίησης των 7 εργαστηρίων του 3^{ου} θεματικού κύκλου, αφορούν κυρίως τη διδακτική προσέγγιση. Θα αξιοποιηθεί ένα πλήθος στρατηγικών διδασκαλίας, ρουτινών σκέψης, ενώ αξιοποιώντας εποπτικό και ψηφιακό υλικό, βιωματικές δράσεις, τέχνες και θεατρικό παιχνίδι, θα επιδιώξει να συμπεριλάβει όλους τους μαθητές, συνεκτιμώντας τον ρυθμό και το προφίλ μάθησης του καθενός.</p>

